

س اندیشه اسلامی (۱)

دانشگاه علوم پزشکی جهرم - گروه معارف اسلامی

نام درس : اندیشه اسلامی (۱)	تعداد واحد : ۲ واحد
شرکت کنندگان : دانشجویان گروه علوم پزشکی	مدت زمان ارائه درس : یک ترم
مسئول برنامه :	زمان اجرا :
	پیشنیاز : ندارد

هدف نهایی دوره :

ضرورت پرداختن دانشجوی مسلمان به دین و مقولات دینی ، تعمیق و گسترش اطلاعات و تقویت خداآوری و ایمان دانشجویان در زمینه مباحث مربوط به خداشناسی و رستخیز تبیین یابد .

اهداف دوره :

دانشجو در پایان دوره بتواند :

- ۱ - انواع بحران های انسان معاصر را شرح دهد .
- ۲ - نقش دین و کارکرد آن در حل بحران های معاصر را توضیح دهد.
- ۳ - نقش و ضرورت خداشناسی و اثبات برتری خداشناسی اسلامی را بحث نماید.
- ۴ - راههای خدایابی را بیان نماید.
- ۵ - راههای خداشناسی را توضیح دهد.
- ۶ - صفات ثبوتی و سلبی خداوند را بحث نماید.
- ۷ - فلسفه شرور را بیان نماید .
- ۸ - شبهات مربوط به عدل الهی را بحث نماید.
- ۹ - حقیقت انسان از دیدگاه اسلام را تحلیل نماید.
- ۱۰ - دیدگاه اسلام در باره اختیار انسان را توضیح دهد.
- ۱۱ - نماز به عنوان زیباترین جلوه نیایش با پروردگار بیشتر را بحث نماید.
- ۱۲ - اصول کلی جهان شناسی از دیدگاه اسلام را بیان نماید..
- ۱۳ - جهان ماوراء الطبیعه و موجودات فراطبیعی را بنویسد.
- ۱۴ - مرگ ، عوامل ترس از مرگ و راههای غلبه بر آن را درک نماید.
- ۱۵ - نظریه صحیح در باره جاودانگی انسان را تحلیل نماید.
- ۱۶ - دلایل امکان و ضرورت معاد را توضیح دهد.
- ۱۷ - عالم برزخ ، قیامت و جهان آخرت را شرح دهد.

سرفصل : دین در جهان معاصر (۱)

اهداف :

- ۱ - مهم ترین عوامل بروز بحران های معاصر را نام ببرد و هر کدام را به اختصار توضیح دهد.
 - ۲ - اومانیزم را به عنوان یکی از ویژگی های دوران تجدد توضیح دهد.
 - ۳ - بحران معرفتی انسان متجدد را تبیین نماید
 - ۴ - بحران اخلاقی و روانی انسان متجدد را تبیین نماید.
 - ۵ - فناوری را به عنوان یکی از زمینه های گسترش بحران های روانی توضیح دهد.
- رئوس مطالب :** مقدمه * عقل گرایی * تجربه گرایی * علم باوری * انسان محوری (اومانیزم) * بحران های معرفتی * بحران های اخلاقی * بحران های روانی * فناوری (تکنولوژی) *

سرفصل : دین در جهان معاصر (۲)

اهداف :

- ۱ - نقش و کارکرد دین را در حل بحران های معرفتی تبیین نماید.
- ۲ - نقش و کارکرد دین را در حل بحران های اخلاقی تبیین نماید
- ۳ - نقش و کارکرد دین را در حل بحران های روانی تبیین نماید.
- ۴ - نقش دین در مهار و هدایت فناوری را توضیح دهد.

رئوس مطالب : نقش دین در حل بحران ها

- ۱ - دین و بحران معرفتی
- ۲ - دین و بحران های اخلاقی
- ۳ - دین و بحران های روانی
- ۴ - دین و بحران های فناوری

سرفصل : خدا ، انسان و جهان (۱)

اهداف :

- ۱ - پیشینه پرستش را بیان کند.
 - ۲ - کمال و برتری خداشناسی اسلام را اثبات نماید.
 - ۳ - ضرورت و نقش خداشناسی را تبیین نماید.
 - ۴ - ((راه دل)) را به عنوان یکی از راههای خدایابی تشریح کرده، دیدگاه قرآن را در این زمینه بیان کند.
- رئوس مطالب :** خدا ، انسان و جهان * در جستجوی معبود * پیشینه پرستش * کمال و برتری خداشناسی اسلامی * چرا خداشناسی ؟ * راههای خدایابی : ۱- راه دل قرآن و شناخت فطری خداوند *

سرفصل : خدا ، انسان و جهان (۲)

اهداف :

- ۱ - ((راه تجربه)) را به عنوان یکی از راههای خدایابی تعریف و ((شناخت آیه ای)) را در قرآن و روایات توضیح دهد.
- ۲ - راه عقل را به عنوان یکی از راههای خدایابی تعریف نماید.
- ۳ - برهان وجوب و امکان را به عنوان یکی از متفق ترین ادله عقلی اثبات هستی خدا تبیین نماید.
- ۴ - دیدگاه قرآن در باره وابستگی و نیازمندی موجودات به خداوند توضیح دهد.

- رئوس مطالب :** راههای خدایابی ۲ - راه تجربه * شناخت آیه ای در قرآن و روایات
- ۳ - راه عقل * برهان وجوب و امکان * قرآن و نیازمندی ممکنات به خدا

سرفصل : خدا، انسان و جهان (۳)

اهداف :

- ۱ - لزوم و اهمیت خداشناسی را بیان کند.
 - ۲ - علت غیرممکن بودن شناخت ذات خداوند را بازگو نماید.
 - ۳ - راههای پنجگانه خداشناسی را نام برده ، هریک را به اختصار توضیح دهد.
 - ۴ - دیدگاههای سه گانه در مورد معنا و حقیقت اوصاف الهی بیان کند.
 - ۵ - توحید و علم را به عنوان دو صفت از صفات الهی توضیح دهد.
 - ۶ - چگونگی سازگاری علم پیشین الهی با اختیار انسان را تبیین نماید.
- رئوس مطالب :** خداشناسی و راهی به سوی او* شناخت ذات یا صفات* راههای خداشناسی* شناخت معانی اوصاف الهی*
- تنزیه و فهم پذیری اوصاف الهی در قرآن* صفات ثبوتی خداوند: ۱ - توحید
توحید نظری و عملی
- ۲- علم الهی
علم پیشین خداوند و اختیار انسان
علم الهی در منظر قرآن و روایات

خدا، انسان و جهان (۴)

اهداف :

- ۱ - قدرت الهی را به عنوان یکی از صفات وی توضیح دهد .
- ۲ - حیات الهی را به عنوان یکی از صفات وی توضیح دهد .
- ۳ - ازلیت و ابدیت خداوند را به عنوان یکی از صفات وی توضیح دهد .
- ۴ - حکمت الهی را به عنوان یکی از صفات وی توضیح دهد .
- ۵ - فلسفه وجودی شرور و شدائد را تبیین نماید.

رئوس مطالب : صفات ثبوتی (ادامه)

- ۳ - قدرت الهی
- ۴ - حیات الهی
- ۵ - ازلیت و ابدیت
- ۶ - حکمت الهی
حکمت الهی و شرور

سرفصل : خدا، انسان و جهان (۵)

اهداف :

- ۱ - عدل الهی را به عنوان یکی از صفات وی توضیح دهد و شاخه های کلی آن را نام ببرد.
- ۲ - شبهات چهارگانه : الف - تفاوت یا تبعیض ب - مرگ و نیستی ج - تناسب کیفر اخروی با گناهان د - عدل الهی و درد و رنج آدمیان ، به اختصار پاسخ گوید.
- ۳ - صفات سلبی خداوند را نام برده ، هریک را به اختصار توضیح دهد.

رئوس مطالب : صفات ثبوتی (ادامه)

- *چندپرسش و پاسخ
- صفات سلبی خداوند ۱ - نفی جسمانیت ۲ - برتر از جهت و مکان ۳ - نفی
حلول ۴ - نفی اتحاد با غیر ۵ - نفی رؤیت حسی

سرفصل : خدا، انسان و جهان (۶)

انسان شناسی (۱)

اهداف :

- ۱ - اهمیت انسان شناسی را توضیح داده ، حوزه های آن را نام ببرد.
- ۲ - کیفیت آفرینش آدمی را از دیدگاه اسلام بیان کند.

۳ - ساحت های وجود انسان را از دیدگاه دین بیان نماید.

۴ - تفاوت های انسان و حیوان را برشمارد.

۵ - امتیازات و نکوهش های انسان از دیدگاه دین برشمارد و این تعارض ظاهری را حل نماید.

رئوس مطالب : انسان شناسی* حوزه های انسان شناسی* اهمیت انسان شناسی* آفرینش آدمی* ساحت های وجود انسان* انسان و حیوان* گل سرسید آفرینش* روی دیگر سکه*

سرفصل : خدا، انسان و جهان(۷)

انسان شناسی(۲)

اهداف :

۱ - چگونگی سازگاری ((توحید در خالقیت)) با اختیار انسان تبیین نماید.

۲ - چگونگی سازگاری ((علم پیشین و ازلی خداوند)) با اختیار انسان تبیین نماید.

۳ - چگونگی سازگاری عمومیت اراده الهی با اختیار انسان تبیین نماید.

۴ - دیدگاه قرآن در باره اختیار آدمی توضیح دهد.

۵ - کمال انسان و انسان کامل را به اختصار معرفی نماید.

رئوس مطالب : انسان شناسی (ادامه) * جبر یا اختیار* خداشناسی اسلامی و اختیار* قرآن و اختیار انسان* کمال و انسان*

سرفصل : خدا، انسان و جهان(۸)

انسان شناسی(۳)

اهداف :

۱ - جایگاه و اهمیت نیایش در اسلام را توضیح دهد.

۲ - اثبات نماید که نماز ، زیباترین جلوه نیایش با پروردگار است.

۳ - اسرار موارد آتی را بیان کند : ۱ - وضو ۲ - اذان و اقامه ۳ - قیام ۴ - نیت ۵ - قرائت ۶ - رکوع ۷ - سجده ۸ - تشهد ۹ - سلام

رئوس مطالب : انسان شناسی (ادامه) * انسان کامل و نیایش* نماز ، زیباترین جلوه نیایش با پروردگار* اسرار نماز

سرفصل : خدا ، انسان و جهان (۹)

جهان شناسی(۱)

اهداف :

۱ - تفاوت جهان شناسی دینی و علمی را بیان نماید.

۲ - ویژگی های هریک از جهان غیب و شهادت را از منظر اسلام بیان کند.

۳ - حق مداری جهان را از دیدگاه دین تبیین نماید.

۴ - هدفمندی آفرینش را توضیح دهد.

۵ - احسن بودن نظام کنونی جهان را اثبات نماید.

۶ - شعور باطنی و تسبیح عمومی را از دیدگاه معارف اسلامی توضیح دهد.

۷ - رابطه جهان با خدا و توحید افعالی را تبیین نماید.

رئوس مطالب : جهان شناسی * جهان شناسی دینی و علمی * غیب و شهادت * حق مداری جهان * هدف مندی آفرینش * نظام احسن * شعور باطنی و تسبیح عمومی * خدا و جهان * توحید افعالی *

سرفصل : خدا ، انسان و جهان (۱۰)

جهان شناسی (۲)

اهداف :

۱ - جهان طبیعت و برخی از موجودات طبیعی را از دیدگاه اسلام تشریح نماید.

۲ - در مورد فرشتگان به عنوان یکی از موجودات فراطبیعی توضیح دهد.

۳ - در مورد جن به عنوان یکی از موجودات فراطبیعی توضیح دهد

۴ - در مورد شیطان به عنوان یکی از موجودات فراطبیعی توضیح دهد

رئوس مطالب : جهان شناسی (ادامه)

جهان طبیعت

۱ - آسمانها و زمین ۲ - اجرام آسمانی ۳ - پدیده های زمینی ۴ - جانوران و گیاهان

*جهان ماورای طبیعت *

۱ - فرشته ۲ - جن ۳ - شیطان

سرفصل : معاد (۱)

اهداف :

۱ - دو منبع معرفتی برای پاسخگویی به انسان در مورد سؤال از مرگ و پایان زندگی این جهانی نام برده ، هریک را به اختصار توضیح دهد.

۲ - آن بخش از انسان شناسی که با جاودانگی انسان در ارتباط مستقیم است توضیح دهد.

۳ - دویعدی بودن انسان و دلایل آن را تبیین نماید.

۴ - اصل وجود و مجرد بودن روح را اثبات نماید.

رئوس مطالب : مقدمه * در پی پاسخ * معادشناسی و انسان شناسی * حقیقت انسان * دویعدی بودن انسان و دلایل آن * تجرد روح *

سرفصل : معاد (۲)

اهداف :

۱ - ابعاد وجود انسان را از دیدگاه قرآن بیان نماید.

۲ - دیدگاههای مختلف در مورد مرگ و در نهایت دیدگاه قرآن و روایات را در این مورد تشریح کند.

۳ - عوامل ترس از مرگ را برشمارد.

۴ - راهکارهای دین اسلام برای مقابله با عوامل ترس از مرگ بازگو نماید.

رئوس مطالب : ابعاد وجود انسان در قرآن * مرگ * چیستی مرگ * مرگ از منظر قرآن و روایات * ترس از مرگ * دین و ترس از مرگ *

سرفصل : معاد (۳)

اهداف :

۱ - دیدگاههای مختلف فلسفی در باره جاودانگی انسان تشریح نماید.

۲ - باطل بودن نظریه تناسخ را تبیین نماید.

۳ - کیفیت جاودانگی انسان را از دیدگاه اسلام بیان کند.

۴ - برزخ و بدن برزخی را توضیح دهد.

۵ - زندگی اخروی انسان و بدن اخروی او از دیدگاه اسلام توضیح دهد.

رئوس مطالب: رهیافت های مختلف فلسفی در باب جاودانگی انسان

۱ - نظریه روح نامتجسد ۲ - نظریه تناسخ ۳ - زندگی برزخی و اخروی کیفیت جاودانگی از نظر اسلام*

برزخ* بدن برزخی* زندگی اخروی انسان* بدن اخروی

سرفصل : معاد (۴)

اهداف :

۱ - دلایل امکان معاد را بیان نماید.

۲ - دلایل ضرورت معاد را بیان نماید.

رئوس مطالب : مختصات زندگی اخروی در قرآن* امکان و ضرورت معاد* الف - امکان معاد

ب - ضرورت معاد

سرفصل : معاد (۵)

اهداف :

۱ - رخدادهای پیش از رستاخیز را از دیدگاه قرآن بیان نماید.

۲ - معنا و کیفیت ((نفخ صور)) از منظر قرآن توضیح دهد.

۳ - کیفیت شروع زندگی اخروی را توضیح دهد.

۴ - کیفیت ((حساب اعمال)) را بیان نماید.

۵ - شاهدان اعمال را معرفی نماید.

۶ - کم و کیف جزای الهی را توضیح دهد.

۷ - جهنم و بهشت را به اختصار معرفی نماید.

رئوس مطالب:

۱- سیمای آخرت در قرآن (رخدادهای پیش از رستاخیز)

۲ - نفخ صور ۳- ظهور زندگانی (اخروی) ۴ - شاهدان اعمال ۵- جزا ۶- جهنم ۷- بهشت

روش و استراتژیهای تدریس : سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ

محل آموزش : کلاس درس

شرایط اجرا : به تناسب امکانات آموزشی گروه

امکانات آموزشی بخش : وایت برد، مایک، کامپیوتر و ویدئو پروژکتور

آموزش دهنده :

منابع درسی : اندیشه اسلامی (۱)، آیت الله سبحانی، دکتر محمد محمدرضایی، چاپ یکم دفتر نشر معارف

نحوه ارزشیابی :

ارزشیابی نظری : امتحان پایان ترم - فعالیت دانشجو در کلاس
ارزشیابی عملی : ارائه کارگروهی

نحوه محاسبه نمره کل درس :

نظری :

- آزمون کتبی آخر ترم ۷۵٪ نمره
- فعالیت دانشجو در کلاس ۲۵٪ نمره
- ماکزیمم ۲۰ نمره

مقررات : تابع مقررات آموزشی دانشگاه علوم پزشکی جهرم - حد نمره قبولی : ۱۰ نمره
- نمره حدنصاب قبولی بر اساس آیین نامه کل دانشگاه علوم پزشکی می باشد.